

Witte Donderdag 2017 in de Oude Synagoge van Borne

L. Welkom

Intredeliel GvL 621 Ik ben de wijnstok

L 1. Wij openen deze viering in de Naam † van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.

Hartelijk welkom op deze avond van Witte Donderdag.

Het lijkt een doordeweekse avond. Het leven gaat zijn gewone gang.

Mensen gaan sporten, zitten bij de avondmaaltijd, kijken televisie.

L 2. Maar, wij als kleine groep, zijn hier naar toe gekomen om iets te laten gebeuren, iets dat heel lang geleden het leven van mensen een andere wending heeft gegeven. Om dat speciale karakter van onze samenkomst te vieren willen we samen zitten bij de tafel van de Heer en in kleine tekenen zichtbaar maken dat Hij bij ons is.

L 1. Het was een onvergetelijke dag, die avond dat Jezus met zijn leerlingen maaltijd hield. Jezus heeft toen vreemde dingen gezegd en gedaan; Hij had de voeten van zijn leerlingen gewassen, brood gebroken en wijn uitgedeeld.

Hij had gezegd dat Hij van hen hield en dat Hij nu weldra zou sterven.

L 2. Waar zijn krachtige woorden vaak onbegrepen bleven, drukte Hij nu het geheim van zijn leven uit in een veelzeggend teken: het ene brood en die ene beker brengt ons samen in Zijn liefde. Wij gedenken die nacht waarin Hij werd overgeleverd aan de dood aan het kruis; het grootste teken van Gods oneindige liefde voor ons.

Bidden om vergeving

L. Laten we aan het begin van deze Witte Donderdagviering onze kleinheid bekennen tegenover de Vader. Wij willen ons eerst verzoenen aan de tafel van Gods onophoudelijke liefde.

Angst was er op die avond bij de apostelen. Het gebeurt ook vandaag.

Angst om tekort te hebben, om te verliezen wat we hebben.

Angst voor het onbekende, voor de vluchteling, voor de mensen die anders zijn.

L 2. Wij bidden dat wij de moed kunnen opbrengen om bezit te delen, om de vreemde tot vriend te laten worden.
Maar voor die talrijke keren dat wij Gods voetspoor niet volgden vragen wij, ontferm U over ons.

Kyrie Taizé

Ky - ri - e e - lei - son. Ky - ri - e e - lei - son.

Ky - ri - e e - le - - - i - son.

The image shows two staves of musical notation in G major. The first staff contains two measures of music with lyrics 'Ky - ri - e e - lei - son. Ky - ri - e e - lei - son.' The second staff contains a longer phrase 'Ky - ri - e e - le - - - i - son.' with a large oval circling the notes for 'e - le'.

L 2. Verraad van Judas, het gebeurt ook vandaag.
Smeergeld, corruptie en de onstuitbare drang naar winst maken, zoveel vriendschap en relaties die daardoor stuk gaan.
Wij bidden tegen het verraad in en tegen het misbruiken van de medemens. Dat wij ophouden te zwijgen bij onrecht; dat wij opkomen voor gerechtigheid.
Voor die keren dat wij zelf Gods voetspoor niet volgden vragen wij, ontferm U over ons.

Kyrie eleison

L 2. De verloochening van Petrus, het gebeurt ook vandaag.
Veel medemensen worden steeds weer vergeten.
Door onverschilligheid en vooroordelen wordt hen het recht op gelijkwaardigheid ontnomen.
Wij bidden tegen het verloochenen van eenieder, dat wij durven kiezen om elke mens in zijn waardigheid te erkennen. Maar voor die talrijke keren dat wij Gods voetspoor niet volgden vragen wij, ontferm U over ons.

Kyrie eleison

Gloria GvL 415 Dankt, dankt nu allen God

L 1. Openingsgebed bij de Schriftlezingen Samen.

God, dit is het uur waarop wij het laatste avondmaal van Uw Zoon gedenken.

Toen heeft Hij ons het bewijs van Zijn liefde gegeven.

Met de dood voor ogen heeft Hij ons dit maal

toevertrouwd. Laat ons uit die grote gave kracht putten

om zelf lief te hebben zonder maat, om steeds dienstbaar

in het leven te staan, dit naar het voorbeeld van Jezus, Uw Zoon. Amen.

L 1. Eerste lezing uit 1 Kor 11,17-26

(We zien in deze tekst dat het niet alleen om de maaltijd van de Heer van brood en wijn gaat maar dat er net als bij de sabbatmaaltijd ook een echte maaltijd volgt, waar de gulzigaards zich niet kunnen beheersen.)

Nu ik toch bezig ben voorschriften te geven: ik vind het niet prijzenswaardig dat uw bijeenkomsten meer kwaad dan goed doen. Om te beginnen hoor ik dat er bij u verdeeldheid heerst tijdens de samenkomsten van uw gemeente, en ik ben geneigd het te geloven: onenigheid is bij u nu eenmaal onvermijdelijk, wil het duidelijk worden wie van u betrouwbaar zijn. Zoals u nu samenkomt, kan er geen sprake zijn van de maaltijd van de Heer. Want iedereen gebruikt bij het eten vlug zijn eigen maal, met als gevolg dat sommigen honger lijden en anderen dronken zijn. U kunt toch thuis eten en drinken? Of minacht u de gemeente van God, en wilt u hen die niets hebben beschaamd maken? Wat moet ik hierop zeggen? Kan ik u prijzen? Op dit punt zeker niet. Zelf heb ik van de Heer de overlevering ontvangen die ik u op mijn beurt heb doorgegeven:

dat de Heer Jezus in de nacht waarin Hij werd overgeleverd, een brood nam, het dankgebed sprak, het brood in stukken brak en zei: 'Dit is mijn lichaam; het is voor jullie. Blijf dit doen om Mij te gedenken.' Na de maaltijd zei Hij zo ook van de beker: 'Deze beker is het nieuwe verbond door mijn bloed. Blijf dit doen om Mij te gedenken, telkens wanneer jullie eruit drinken.' Telkens als u dus dit brood eet en uit de beker drinkt, verkondigt u de dood van de Heer totdat Hij komt.

Tussenzang GvL 528 Ubi caritas et amor

L. Lezing uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes 13,1-15.

Het paasfeest was op handen. Jezus wist dat zijn uur gekomen was; nu zou Hij de wereld verlaten om naar de Vader te gaan. Voorheen hield Hij al van degenen die Hem in de wereld toebehoorden, maar nu zou Hij hun zijn liefde betonen tot het uiterste.

Het gebeurde tijdens een maaltijd. De duivel had inmiddels iemand ertoe aangezet Hem over te leveren: Judas, de zoon van Simon Iskariot. Jezus, die wist dat de Vader Hem alles in handen had gegeven en dat Hij van God gekomen was en naar God zou teruggaan, stond van tafel op, legde zijn bovenkleden af en bond een linnen schort om zijn middel. Daarna goot Hij water in een waskom en begon Hij de voeten van zijn leerlingen te wassen.

Hij droogde ze af met de schort om zijn middel.

Zo kwam Hij bij Simon Petrus.

“Heer” zei deze “gaat U mij de voeten wassen?” Jezus gaf hem ten antwoord: “Wat Ik doe, daar heb je nu geen begrip van; later zul je het begrijpen”.

Petrus hield vol. “Nooit in der eeuwigheid zult U mij de voeten wassen!”

Maar Jezus zei: “Als Ik je voeten niet mag wassen, hoor je niet bij Mij!”

“Heer” zei Simon Petrus toen, “dan niet alleen mijn voeten, maar ook mijn handen en mijn hoofd”. Maar Jezus antwoordde: “Wie in bad is geweest, is helemaal gezuiverd; buiten de voeten hoeft hij niets meer te wassen. Zo zijn ook jullie gezuiverd - hoewel niet allemaal”. Hij wist namelijk wie Hem zou overleveren; daarom zei Hij: “Jullie zijn niet allen gezuiverd”.

Toen Hij hun voeten had gewassen en zijn bovenkleden had aangetrokken, nam Hij weer aan tafel plaats en zei: “Begrijpen jullie wat Ik gedaan heb? Jullie noemen Mij meester en Heer, en terecht, want dat ben Ik.

Welnu, als Ik, jullie Heer en meester jullie voeten heb gewassen, dan behoren jullie ook elkaar de voeten te wassen. Ik heb jullie het voorbeeld gegeven; je moet doen zoals Ik voor jullie heb gedaan”.

Overweging

Voorbeden

L 1. Dat we brood mogen zijn voor elkaar, elkaar helpen en ondersteunen.
Dat we ons brood breken wereldwijd met allen die hunkeren naar liefde.
Dan zal God hier in ons midden zijn.

Heer ontferm U

Comm. Taizé

The image shows a musical score for the prayer 'Heer ontferm U'. It consists of two staves: S/A (Soprano/Alto) and T/B (Tenor/Bass). The key signature is one flat (B-flat) and the time signature is 3/4. The melody is simple and repetitive, with lyrics written below the notes. The lyrics are: 'Heer ont - ferm U, Heer ont - ferm U, Heer ont - ferm U'. The music is in a 3/4 time signature and features a simple, repetitive melody with lyrics written below the notes.

L 2. Dat we bekers van vriendschap zijn voor elkaar, elkaar dragen,
verdragen en verder dragen wereldwijd verder reiken voor allen die
lijden. Dan zal God hier in ons midden zijn.

Heer ontferm U

L 1. Dat we licht van Gods licht zijn voor elkaar en nacht en duisternis
verdrijven.
Dat we hoop en uitzicht brengen wereldwijd voor armen en ontheemden.
Dan zal God hier in ons midden zijn.

Heer ontferm U

L 2. Wij willen ook bidden voor de intenties van deze viering

.....

Heer ontferm U

De Agapemaaltijd ter gedachtenis aan de maaltijd die Jezus hield met zijn leerlingen

Gebed bij het onsteken van het licht

L. Geprezen, U Eeuwige, onze God, Koning van de wereld, die ons door Zijn geboden een bijzondere taak heeft opgelegd om licht te ontsteken en licht te zijn voor elkaar.

Om het licht zijn wij gekomen

licht in onze donkere dagen

licht op onze levensweg.

Wij bidden om licht,

wij bidden om Christus, de nieuwe mens:

dat Hij opstaat in ieder van ons

en in die ene wereld van ons samen.

Om licht zijn wij gekomen, lieve God

Zegen ons met het licht van Uw ogen.

Amen

L. Omdat Gij het zijt waakzame liefde ons vooraf, ons vooruit

en dicht aan onze bange huid ons wankel mensenhart;

omdat gij het zijt groter dan ons hart, daarom bidden wij:

raak ons aan met uw herscheppend woord spreek ons aan in ons geweten,

en blijf ons betrekken in uw ontembaar verlangen dat het goed zal komen

met ons en de aarde.

GvL 448 Refrein

Omdat gij het zijt

groter dan ons hart die mij hebt gezien

eer ik werd geboren.

L. God, wees kracht tot opstanding en bevrijding in zovelen onder ons,

mensen die vandaag hun bloed zien wegvloeien

hun leven zien opgaan aan de hebzucht van anderen

aan een hard geloof en aan het recht van altijd weer de sterksten.

*Omdat gij het zijt
groter dan ons hart die mij hebt gezien
eer ik werd geboren*

L. Wees kracht tot opstanding en bevrijding in zovelen onder ons,
mensen die zich schuilhouden in de slaap van de dood
of in de ruimte van de gekte,
om zich af te schermen van het moordend spel van man en macht,
van uitbuiting en uitsluiting, van buigen of barsten.

*Omdat Gij het zijt
groter dan ons hart die mij hebt gezien
eer ik werd geboren.*

L 1. God, wees kracht tot opstanding en
bevrijding in ieder van ons.
Gebruik onze hand en onze stem om anderen tot leven te brengen.
En geef dat wij zelf de hand niet weigeren,
de stem niet afweren van mensen die ons wegroepen uit de eigen sleur.

*Omdat Gij het zijt
groter dan ons hart die mij hebt gezien
eer ik werd geboren*

L 2. Wees kracht tot opstanding en bevrijding in ons,
hier bijeen om te gedenken en te vieren de mens Jezus die ooit midden
onder ons uw kracht tot opstand en bevrijding is geworden;
die de doden wekte uit de slaap, de ziekgemaakten uit de gekte, en de
verdrukten uit het slop;
die samen met hen een kring van opstand en bevrijding heeft gemaakt;
die samen met hen de tafel van menselijke toekomst heeft aangericht
en ons is voorgegaan in breken en delen.

L 1. Zegen over het brood

Geprezen bent U, Eeuwige onze God, Koning van de wereld, die brood uit de aarde doet voortkomen, wij vragen U in de naam van uw Zoon, Jezus Christus, dit brood te zegenen en te heiligen voor de zielen van allen die ervan nemen, opdat zij het mogen eten ter gedachtenis aan het lichaam van uw Zoon en naar U, o God, eeuwige Vader, uitspreken dat zij de naam van uw Zoon op zich willen nemen en Hem altijd indachtig te zijn, en zijn geboden te onderhouden die Hij hun heeft gegeven, opdat zij zijn Geest altijd bij zich mogen hebben.

L 2. Zegen over de vrucht van de wijnstok

Geprezen bent U, Eeuwige, onze God, Koning van de wereld, Schepper van de vrucht van de wijnstok! Wij vragen U in de naam van uw Zoon, Jezus Christus, dit sap van de druiven te zegenen en te heiligen voor de zielen van allen die ervan drinken, opdat zij het mogen doen ter gedachtenis van het bloed van uw Zoon dat voor hen is vergoten, opdat zij U, o God, eeuwige Vader, mogen betuigen dat zij Hem altijd indachtig zijn, opdat zij zijn Geest bij zich mogen hebben.

*Omdat Gij het zijt
groter dan ons hart die mij hebt gezien
eer ik werd geboren.*

L. Onze Vader

Vredeswens

L. Vanuit de kracht die we van Jezus in het breken en delen mochten ervaren, willen we nu samen naar elkaar toe gaan en elkaar vrede wensen. In die kracht van Jezus schuilt de diepe vrede van dienstbaarheid en verbondenheid met God en de mensen.

Willen we aan elkaar een teken geven dat we die kracht tot vrede ook willen delen met elkaar, naar Jezus' voorbeeld.

De agapemaaltijd

Wij delen het brood en drinken uit de beker.

L1. Overwegen wij in stilte de gang van Jezus naar de Olijfberg

Toen het brood gedeeld was, gingen de leerlingen met Jezus naar de Hof van Olijven. Jezus ging bidden en Hij vroeg om te waken en te bidden. Ze zijn in slaap gevallen, tot de derde keer toe.

Wij willen het stil maken; we willen vanavond waken en bidden met Jezus, we willen waken en bidden bij het lijden in de wereld en in ons eigen leven, we willen waken en bidden omdat we weten dat God naar ons luistert want Zijn liefde is groter dan we kunnen vermoeden.

Goede Vrijdag komt dichterbij. We weten wat er toen met Jezus is gebeurd. Na het samenzijn gaat Jezus met zijn vrienden naar de Olijfberg. We willen meetrekken met Hem naar de Hof van Olijven. We willen wakker zijn voor de noden van deze tijd maar tegelijkertijd ook voor de aanwezigheid van God in Jezus.

(stilte)

L2. Zij kwamen aan het landgoed dat Getsemane heette. Daar zei Hij tot zijn leerlingen: "Blijf hier zitten terwijl Ik bid." Hij nam Petrus, Jakobus en Johannes met zich mee en begon zich ontsteld en beangstigd te voelen. Hij sprak tot hen: "Ik ben bedroefd tot stervens toe. Blijft hier en waakt". Nadat Hij wat verder gegaan was wierp Hij zich ter aarde en bad dat dit uur, als het mogelijk was, aan Hem mocht voorbijgaan. "Abba, Vader" zo bad Hij "voor U is alles mogelijk; laat deze beker Mij voorbijgaan". maar toch niet wat Ik, maar wat Gij wilt".

Toen ging Hij terug en vond hen in slaap; en Hij sprak tot Petrus: “Simon, slaapt ge? Ging het dan uw krachten te boven één uur te waken? Waakt en bidt dat gij niet op de bekoring ingaat. De geest is wel gewillig, maar het vlees is zwak”.

Opnieuw verwijderde Hij zich en bad met dezelfde woorden. En teruggekomen vond Hij hen weer in slaap, want hun oogleden waren zwaar. Toen Hij voor de derde maal terugkwam, sprak Hij tot hen: “Slaapt dan maar door en rust uit. Het is zover, het uur is gekomen; zie, de Mensenzoon wordt overgeleverd in de handen van de zondaars. Staat op, laten wij gaan: mijn verrader is nabij”.

(stilte)

GvL 448 Groter dan ons Hart

L. Laten we nu speciaal denken aan de beproeving die de Heer heeft moeten doorstaan. Laten we samen bidden.

Barmhartige God, in dit uur heeft Uw Zoon ons Zijn liefde betoond tot het uiterste.

Wij bidden U, laat de mens die Gij bemint niet verloren gaan. Houd mij in leven, laat de dood die alles scheidt en leeg en donker maakt niet komen over mij. Gij zijt sterker dan de dood. Voltooi wat Gij begonnen zijt en zegen ons. Amen.

Zegenbede

L. Mag God ons zegenen met zijn liefde, in de naam van de Vader en de Zoon en de H. Geest. Amen

H. Augustinus zegt:

Liefde is, elkaars lasten dragen

De grootste gave van het Nieuwe Verbond is liefde.

Het is immers duidelijk dat Paulus de opdracht van de Heer zelf, om elkaar te beminnen "de wet van Christus noemt".

En zo belangrijk achtte Christus deze opdracht, dat

Hij kon zeggen:

"Aan het feit dat u elkaar bemint, zal men kunnen weten dat u mijn leerlingen bent."

De taak van deze liefde is: elkaars lasten dragen.

Deze taak duurt niet eeuwig.

En toch voert ze tot een eeuwig geluk, waarin er geen lasten meer zullen zijn die we van elkaar te dragen hebben.

Maar nu in dit leven, dat wil zeggen nu we hier onderweg zijn, moeten wij elkaars lasten dragen om eens te komen tot dat leven, waar van last geen sprake meer zal zijn.